SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:420

av Boriana Åberg (M)

Kunskapsprov för alla läkare med utbildning utanför Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett nationellt kunskapsprov för läkare med utbildning från andra EU-länder innan de ges rätt att arbeta självständigt inom svensk hälso- och sjukvård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att verka för en harmonisering av antagningskraven till läkarutbildningarna inom EU för att stärka patientsäkerheten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I somras granskade SR-programmet Ekot fall där personer, på grund av otillräckliga betyg för att antas till läkarutbildningen i Sverige, valt att utbilda sig utomlands. Granskningen visade att personer som saknade gymnasiebehörighet eller endast hade uppnått 0,0–0,5 poäng på högskoleprovet hade kunnat genomgå läkarutbildningar i bland annat Bulgarien och Ungern.

Enligt granskningen uppvisade flera av dessa läkare betydande kunskapsbrister efter att ha börjat arbeta i svensk sjukvård. Flera har anmälts av sina arbetsgivare till Inspektionen för vård och omsorg (Ivo). Det handlar om felaktiga undersökningar, remisser som skickats till fel instans med fördröjda cancerbehandlingar som följd samt så stora kunskapsluckor att kollegor ifrågasatt om personerna verkligen genomgått en fullgod läkarutbildning. I vissa fall har läkarlegitimationen senare återkallats.

Detta väcker frågan om det inte vore rimligt att samtliga läkare med utländsk utbildning genomgår ett kunskapsprov innan de ges rätt att utöva yrket i Sverige. I dag ställs sådana krav på läkare utbildade i så kallade tredjeländer. För läkare med examen från ett annat EU-land gäller däremot principen om automatiskt erkännande av legitimationer enligt EU:s regelverk.

Frågan har diskuterats inom läkarkåren och Socialstyrelsen har uppvaktats med önskemål om mer omfattande kunskapskontroller. Myndigheten har dock uppgett att man saknar mandat att på egen hand genomföra sådana förändringar.

Region Skåne har infört ett särskilt bastjänstgöringsår för läkare med utbildning från andra EU-länder. Detta uppges vara resurskrävande eftersom det kräver omfattande handledningsinsatser från erfarna kollegor. Samtidigt innebär den nära övervakningen att brister i kompetens inte alltid blir synliga på samma sätt som i ordinarie tjänstgöring, vilket försvårar upptäckten av läkare som inte uppfyller de krav som bör ställas för att de ska få utöva yrket självständigt.

Det är orimligt att patientsäkerheten riskeras på grund av bristande kontroll av utländska utbildningars kvalitet. Därför bör möjligheten att verka för att ett nationellt kunskapsprov införs för läkare med utbildning från andra EU-länder innan de anställs för självständigt arbete inom svensk hälso- och sjukvård övervägas.

Boriana Åberg (M)